

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: + 387 (0) 33 723 550, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

(Hrvatski jezik)

**IZVJEŠĆE O POSLOVANJU
UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
za 2011. godinu**

Sarajevo, veljača 2012. godine

SADRŽAJ

1	UVOD	1
2	NADLEŽNOSTI UREDA ZA REVIZIJU.....	2
3	ZAKONSKI TEMELJ ZA RAD UREDA.....	3
3.1	Aktivnosti u odnosu spram Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju	3
4	ORGANIZACIJA UREDA ZA REVIZIJU	4
5	URED GENERALNOG REVIZORA I ZAMJENIKA GENERALNOG REVIZORA.....	4
5.1	Sudjelovanje u radu Koordinacijskog odbora.....	5
5.2	Stručni kolegij Ureda za reviziju	6
6	KONTROLA KVALITETA RADA.....	7
7	REVIZIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA.....	7
7.1	Sektor za financijsku reviziju institucija Federacije BiH	11
7.2	Sektor za financijsku reviziju institucija kantona.....	13
7.3	Sektor za financijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija.....	14
7.4	Sektor za financijsku reviziju javnih poduzeća.....	15
7.5	Revizijsko mišljenje u revizijskim izvješćima.....	16
8	SEKTOR ZA REVIZIJU UČINKA.....	17
9	SEKTOR ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	18
9.1	Implementiranje IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti	18
9.2	IT revizija u funkciji financijske revizije.....	19
10	ODJEL ZA PRAVNE I OPĆE POSLOVE	19
10.1	Kadrovi	20
10.2	Javne nabave	21
11	ODJEL ZA FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE	21
11.1	Financijsko poslovanje Ureda za reviziju u 2011. godini.....	22
11.2	Izvršenje Proračuna Ureda za reviziju za 2011. Godinu.....	23
12	ODJEL ZA LJUDSKE RESURSE, KOMUNIKACIJE I MEĐUNARODNE ODNOSI	24
12.1	Edukacija uposlenih	24
12.1.1	Eksterna edukacija uposlenih	25
12.1.2	Unutarnja edukacija uposlenih.....	25
12.1.3	Ostala edukacija uposlenih	25
12.2	Komunikacijska politika	26
12.3	Međunarodna suradnja	27
13	OSTALA SURADNJA UREDA ZA REVIZIJU	28
14	OSTALE AKTIVNOSTI UREDA ZA REVIZIJU.....	28
15	ZAKLJUČNI REZIME	28

1 Uvod

Vrhovna institucija za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine) dužan je, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), podnijeti Godišnje izvješće o aktivnostima, koji pored informacija o poslovanju Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) sadrži i financijsko izvješće Ureda za reviziju.

Godišnje izvješće o aktivnostima Ureda za reviziju dostavlja se Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju.

Ured za reviziju, u svom radu, primjenjuje Međunarodne INTOSAI standarde revizije, odnosno ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini. Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI sastoje se od dokumenata usvojenih od strane INCOSAI-a (Kongresa Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI), koji za cilj imaju upravljanje profesionalnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (VRI). Standardi obuhvataju preporuke u svezi sa zakonskim, organizacijskim i profesionalnim preduvjetima, kao i način obavljanja, kako revizijskih, tako i svih drugih zadataka, koji se mogu povjeriti vrhovnoj revizijskoj instituciji. Pored toga, a prigodom revizije javnih poduzeća, u kojima država ima vlasnički udjel od 50% plus jedna dionica ili više, revizori se koriste revizijskim standardima Međunarodne federacije računovođa (IFAC).

Primjena Međunarodnih standarda revizije i Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine osigurava da uposlenici Ureda za reviziju i druge osobe, koje vrše bilo koje funkcije u vrhovnoj revizijskoj instituciji, rade sukladno profesionalnim pravilima. Ured za reviziju, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i Međunarodnim revizijskim standardima donio je smjernice i druga akta neophodna za primjenu revizijskih standarda.

Kao nepolitična institucija, Ured za reviziju, u izvršavanju svojih nadležnosti, poštiva principe objektivnosti, nepristranosti, neovisnosti i pouzdanosti, uz svakodnevnu primjenu općeprihvaćenih Međunarodnih standarda revizije. Vodič za reviziju javnog sektora, Vodič za kontrolu kvaliteta revizije, Etički kodeks za revizore u javnom sektoru, Procedure i smjernice za provođenje revizije, samo su neki od ključnih dokumenata, kojih se pridržava revizijsko osoblje u svom radu i koji su ujedno i garant za postizanje kvaliteta revizijskog rada i izvješćivanja.

Neovisnost Ureda za reviziju utvrđena je Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, a kao temeljni dokument za utvrđivanje neovisnosti vrhovnih revizijskih institucija (članica INTOSAI-a) je Limska deklaracija o smjernicama za pravila revizije usvojena na IX Kongresu INCOSAI-a u Limi. U dokumentu je navedeno: „Vrhovne revizijske institucije mogu postići svoje ciljeve objektivno i efikasno samo ako su neovisne od subjekata revizije i zaštićene od vanjskih utjecaja”.¹ Limska deklaracija utvrđuje da se neovisnost vrhovnih revizijskih institucija ustanovljava ustavom, a zakonom vrhovne revizijske institucije detaljnije se definira ta neovisnost, kako same revizijske institucije, tako i uposlenika koji, u ime vrhovne revizijske institucije, obavljaju povjerene zadatke.

¹ Koordinacijski odbor VRI u BiH: INTOSAI revizijski standardi („Sl. glasnik BiH“, br. 5/2001.) i Okvir Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija-ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini („Sl. glasnik BiH“, br.38/2011 i „Sl. novine FBiH“, br.30/2011.

Kroz provođenje revizija, Ured za reviziju je u 2011. godini, osigurao neovisna mišljenja o izvršenju proračuna i finansijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom od Vlade FBiH, proračunskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, na koji način je doprinio pouzdanom izvješćivanju o korištenju proračunskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ured za reviziju je, u protekloj godini, blagovremeno informirao odgovorne institucije i javnost o svojim nalazima i preporukama, kroz pravovremeno i javno objavljivanje revizijskih izvješća.

2 Nadležnosti Ureda za reviziju

Nadležnost Ureda za reviziju, sukladno odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine obuhvata sve javne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o reviziji, generalni revizor svake godine, nakon konsultiranja sa zamjenikom generalnog revizora donosi godišnji plan revizija. U godišnji plan revizija uključuju se zakonski obvezne revizije, i revizije za koje ne postoji kontinuirana godišnja obveza, a koje se određuju temeljem Kriterija za odabir klijenata za reviziju i raspoloživih resursa.

1. Obvezne revizije
  - a) Parlament Federacije Bosne i Hercegovine;
  - b) Predsjednik i dopredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i njena ministarstva;
  - d) Javni fondovi, zavodi i agencije.
2. Revizije za koje ne postoji kontinuirana godišnja obveza
  - a) Skupštine i vlade kantona na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uključujući izvršenje kantonalnih proračuna;
  - b) Općine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Sve proračunske institucije koje se direktno financiraju iz proračuna koje usvajaju parlament, skupštine kantona i općinska vijeća;
  - d) Izvanproračunska sredstva koja mogu biti uspostavljena zakonom (na federalnoj i kantonalnoj razini);
  - e) Sredstva koja su kao zajam ili grant za Bosnu i Hercegovinu osigurana nekoj instituciji, ili projektu u Federaciji Bosne i Hercegovine od međunarodnih tijela i organizacija;
  - f) Sredstva osigurana iz proračuna bilo kojoj drugoj instituciji, organizaciji ili tijelu.
3. Nadležnost Ureda za reviziju obuhvata i poduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više;
4. Revizija uključuje i sve finansijske, administrativne i druge aktivnosti, programe i projekte kojima upravlja jedna ili više institucija iz gore navedenih tijela, uključujući procesiranje i prihode od prodaje imovine, privatizacije i koncesija.

Kod naprijed navedenih institucija Ured za reviziju nadležan je za:

- financijske revizije,
- revizije učinka i
- specijalne revizije.

Ured za reviziju je svoje aktivnosti i zadatke u 2011. godini izvršavao sukladno usvojenom Planu i programu rada za 2011. godinu.

Prema spomenutom Planu u 2011. godini izvršena je revizija financijskih izvješća korisnika proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine, proračuna kantona, izvanproračunskih fondova, agencija i poduzeća sa većinskim državnim kapitalom. U 2011. godini nastavljeno je obavljanje tri revizije učinka, čije okončanje je predviđeno tijekom 2012. godine.

Sukladno zakonskoj obvezi, Ured za reviziju je podnio Javno izvješće o reviziji Proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2010. godinu Parlamentu Federacije BiH, a konačno izvješće o izvršenoj reviziji financijskih izvješća ostalih revidiranih korisnika za 2010. godinu dostavljeni su nadležnim organima i menadžmentu.

Sva izvješća objavljena su na Internet stranici Ureda za reviziju www.vrifbih.ba. Pored toga, Ured za reviziju je posredstvom konferencija za tisak i drugih medijskih oblika izvješćivanja upoznao javnost, porezne obveznike i druge zainteresirane subjekte sa nalazima Ureda za reviziju, u pogledu trošenja i upravljanja javnim novcem.

3 Zakonski temelj za rad Ureda

Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), uređeni su pravni položaj i sjedište, glavne funkcije Ureda za reviziju, rukovođenje, nadležnosti i ovlasti, osiguranje kvaliteta rada, izvješćivanje i objavljivanje izvješća, financiranje, kao i druga pitanja od značaja za rad ove specijalizirane neovisne revizijske institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ured za reviziju nije nadležan poduzimati nikakve aktivnosti, izvan onih koje se zahtijevaju Zakonom o reviziji, ako smatra da te aktivnosti nisu sukladne njegovim dužnostima, ili ukoliko bi njihovo obavljanje spriječilo ispunjenje obveza Ureda za reviziju, prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu o reviziji, Ured za reviziju u vršenju svojih dužnosti i nadležnosti, neovisan je i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije, ako predmetnim Zakonom nije drugačije određeno.

Unutarnjim propisima, pravilima i procedurama Ureda za reviziju uređeno je funkcioniranje i rad Ureda za reviziju. U 2011. godini Ured za reviziju je unaprijedio unutarnja normativna akata i prateće smjernice i procedure.

3.1 Aktivnosti u odnosu spram Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju

Prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine regulirane su uzajamne obveze Ureda za reviziju prema Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju i Parlamentarnog povjerenstva prema Uredu za reviziju.

Sva revizijska izvješća završena u 2011. godini dostavljena su Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju. Rad s Parlamentarnim povjerenstvom, u 2011. godini bio je otežan zbog činjenice da nije blagovremeno imenovan novi saziv Parlamentarnog povjerenstva, tako da je izvjesno vrijeme došlo da zastoja u poslovnoj komunikaciji Ureda za reviziju i Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju. Koncem 2011. godine imenovano je Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju i od tog trenutka suradnja se odvija na kvalitetnoj razini. Parlamentarno povjerenstvo je tijekom razmatranja izvješća, koje je Ured za reviziju dostavio Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju, i o svakom izvješću Parlamentarno povjerenstvo treba da donese zaključak, koji će uputiti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

I druge aktivnosti i obveze, utvrđene Zakonom o reviziji, Ured za reviziju je u 2011. godini ispoštovao prema Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju, a predstavnici Ureda za reviziju su sudjelovali i u radu sjednica Parlamentarnog povjerenstva, kada se na dnevnom redu Parlamentarnog povjerenstva raspravljalo o revizijskim izvješćima.

4 Organizacija Ureda za reviziju

Organizacija Ureda za reviziju utvrđena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju u 2011. godini vršeni su u okviru slijedećih organizacijskih jedinica:

- Ured generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona;
- Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija;
- Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća;
- Sektor za reviziju učinka;
- Sektor za informacijske tehnologije;
- Odjel za pravne i opće poslove;
- Odjel za finansijsko-računovodstvene poslove;
- Odjel za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose.

5 Ured generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora

U Uredu generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju, u protekloj godini obavljani su najsloženiji poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju. Svi poslovi i zadaci koji su utvrđeni Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2011. godinu izvršeni su blagovremeno. Sa rezultatima revizije, u tijeku protekle godine, Ured za reviziju je kontinuirano izvješćivao nadležne institucije i organe, kao i sveukupnu javnost.

Pored redovitih aktivnosti uspješno su realizirani i drugi poslovi i zadaci koji su se javljali tijekom godine, a nisu obuhvaćeni Planom i programom rada Ureda za reviziju. Menadžment Ureda za reviziju je sudjelovao u radu domova Parlamenta FBiH, kojom prigodom je generalni revizor imao izlaganja po izvješćima, koji su domovi Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine stavljali na dnevni red svojih sjednica.

Menadžment Ureda za reviziju sudjelovao je u više ad-hoc radnih sastanaka, na različite teme, sa predstavnicima međunarodne zajednice i drugih vladinih i nevladinih institucija (npr. Svjetska banka - Kvaliteta javnog financijskog upravljanja, i PEFA - Ocjena javnih rashoda i financijske odgovornosti; DPL 2 – Drugi zajam za razvojne politike za javnu potrošnju, o korporativnom upravljanju u državnim poduzećima; Švedski državni ured za reviziju - Projekt razvoja revizije učinka; Transparency International u BiH – Financiranje političkih partija u BiH; USAID – Projekt jačanja odnosa revizije i parlamentarnih povjerenstava odgovornih za reviziju; Projekt PIFC-a; Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope – Monitoring posjeta sa fokusom na Europske standarde o području lokalne i regionalne demokracije – načelo Europske povelje o lokalnoj samopuravi koje je BiH ratificirala 2002. godine itd.).

Predstavnici Ureda za reviziju bili su, po pozivu zainteresiranih strana, prisutni i na drugim sastancima kao npr. Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, Udruženje žiranata BiH itd.

Protekle, 2011. godinu obilježila je PEER REVIEW (Kolegijalna revizija) vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini. SIGMA - Međunarodna kolegijalna revizija provela je aktivnosti pregleda Ureda za reviziju u tijeku 2011. godine i u 2012. godini očekuje se Izvješće SIGME o rezultatima izvršenog pregleda. Menadžment Ureda za reviziju više puta se susreo sa predstavnicima Međunarodne kolegijalne revizije i osigurao im sve tražene informacije, izvješća, i druge njima relevantne podatke potrebne za izvršavanje kolegijalne revizije vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini.

Temeljem realizacije Plana i programa rada Ureda za reviziju za 2011. godinu, i drugih aktivnosti, koje su se paralelno odvijale uz redoviti proces rada, sačinjeno je ovo izvješće o radu Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2011. godinu.

5.1 Sudjelovanje u radu Koordinacijskog odbora

Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 12/06), Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 22/06) i Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 98/05) uspostavljen je Koordinacijski odbor vrhovnih institucija za reviziju BiH (u daljnjem tekstu: Koordinacijski odbor).

Sukladno spomenutim zakonima, propisane su nadležnosti Koordinacijskog odbora: Uspostava jedinstvenih vodiča i napatka temeljenih na Međunarodnim INTOSAI revizijskim standardima, odnosno ISSAI Okviru u Bosni i Hercegovini; Razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentne kvalitete revizije; Organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri VRI-a u BiH; Dodjeljivanje revizijske odgovornosti za zajedničke aktivnosti; Određivanje predstavljanja u međunarodnim tijelima.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju institucija u FBiH su članovi Koordinacijskog odbora i svoje aktivnosti, u tom tijelu u 2011. godini, provodili su sukladno Programu rada Koordinacijskog odbora za 2011. godinu, koji je temeljen na usvojenom Strategijskom planu razvoja vrhovnih revizijskih institucija u BiH za razdoblje 2008-2012. godina.

Koordinacijski odbor, a time i Menadžment Ureda za reviziju institucija u FBiH, su svoje aktivnosti u 2011. godini posebice usmjerili na: dosljednu primjenu Međunarodnih revizijskih standarda; dogradnju pravnog sustava na području državne revizije; jačanje samostalnosti i neovisnosti; izradu zajedničkih planova stručnog osposobljavanja

revizijskog osoblja i njihovoj realizaciji; zajedničko predstavljanje i sudjelovanje u međunarodnim institucijama i udruženjima vrhovnih revizijskih institucija u Europi i svijetu sa svrhom korisne razmjene iskustava i ujednačavanja metoda rada.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju su, unutar djelovanja kroz rad Koordinacijskog odbora, pratili aktivnosti u radu formiranih mješovitih radnih skupina iz tri VRI-a u BiH, u cilju izrade i ujednačavanja akata, izrade/ažuriranja vodiča za reviziju javnog sektora, vodiča za kontrolu kvaliteta revizije, Vodiča za IT strategiju, Načela revizije učinka, različitih naputaka, smjernica, politika i sličnih akata, čijim je usvajanjem ostvaren preduvjet da vrhovne revizijske institucije u BiH na ujednačen način izvršavaju svoju misiju i obveze propisane zakonom, sukladno međunarodnim standardima revizije.

U 2011. godini Koordinacijski odbor VRI-a u BiH imao je dodatne aktivnosti vezano za Kolegijalni pregled (SIGMA) vrhovnih revizijskih institucija u BiH, a također, je poduzeo i pripreme aktivnosti za izradu izlazne strategije ili strategije samoodrživosti vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, nakon 2012. godine. Aktivno sudjelovanje Koordinacijski odbor VRI-a u BiH imao je i na konstruktivnim sastancima vezano za ulogu i značaj parlamentarnih povjerenstava odgovornih za reviziju.

Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, sredinom 2011. godine donio je Odluku o preuzimanju Okvira Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI Okvira u Bosni i Hercegovini. Stupanjem na snagu ove Odluke prestaju da važe INTOSAI revizijski standardi („Službeni glasnik BiH“, broj 5/01) koji su zamijenjeni INTOSAI standardima revizije – ISSAI 100-400. Ostale dijelove ISSAI Okvira u BiH, Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH, objavljuivat će naknadno (sukcesivno).

5.2 Stručni kolegij Ureda za reviziju

Stručni kolegij Ureda za reviziju obrazovan je 2003. godine radi razmatranja i zauzimanja stajališta o načelnim i drugim značajnijim pitanjima iz djelokruga rada Ureda za reviziju i davanja prijedloga i mišljenja generalnom revizoru i zamjeniku generalnog revizora.

Prema Poslovniku o radu Stručnog kolegija Ureda za reviziju (inoviran 2008.godine) uređen je način rada i sastav Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBiH u užem smislu i Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBiH u širem smislu (U daljem tekstu: Stručni kolegiji Ureda).

Sve značajnije aktivnosti Ureda za reviziju u prošloj godini analizirane su na sastancima stručnih kolegija Ureda za reviziju i o njima su zauzimana stajališta.

Pod rukovodstvom generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, Stručni kolegij u protekloj godini održao je 9 sastanaka na kojima su, razmatrani i usvojeni Plan i program rada Ureda za reviziju za 2012. godinu i Izvješće o poslovanju Ureda za reviziju za 2010. godinu. Pored toga, Stručni kolegij je razmatrao i zauzimao stajališta o pripremnim dokumentima za obavljanje revizija; izvješćima izvršenih revizija (nacrti i konačna izvješća); zatim o stručnim pitanjima koja su se javljala u postupku revizije; pitanjima o stručnoj obuci i usavršavanju uposlenih; nacrtima dokumenata i drugih propisa i općih akata iz nadležnosti Ureda za reviziju; financijskom planu i realizaciji proračuna Ureda za reviziju; svim važnijim pitanjima iz oblasti rada Ureda za reviziju i načinu izvršavanja poslova i svim drugim složenijim pitanjima, koja su odredili generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju.

6 Kontrola kvaliteta rada

Ured za reviziju kontinuirano prati i posebnim aktima regulira da rad Ureda za reviziju bude sukladan važećim revizijskim standardima, pravilima i važećim propisima i vrši procjenu primjene i funkcioniranja predviđenog sustava i mjera sustava kontrole kvaliteta.

U 2011. godini Ured za reviziju je, pored obavljanja svakodnevnih poslova i zadataka, kontinuirano provodio aktivnosti na usavršavanju i prilagođavanju organizacije rada, načina rada i osiguranja sustava kontrole kvaliteta.

Ured za reviziju je, u 2011. godini revizije obavljao sukladno usvojenim (koncem 2008. godine) novim Vodičem za reviziju javnog sektora, kao jedinstvenim dokumentom, u čijoj izradi su sudjelovali predstavnici vrhovnih revizijskih institucija u BiH (Ured za reviziju institucija BiH; Ured za reviziju institucija u FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS) i koji se istovjetno primjenjuje u ovim revizijskim institucijama. Uz primjenu Vodiča za reviziju, kojim je utvrđena metodologija revizijskog rada, revizori Ureda za reviziju usmjereni su na ekonomično, efikasno i uspješno obavljanje revizije. Pored toga, primjenom Vodiča tijekom rada, postiže se objektivno, nepristrano, neovisno i sigurno revizijsko mišljenje.

Također je, po istom principu zajedničkog rada tri vrhovne revizijske institucije u BiH, izrađen Vodič za kontrolu kvaliteta revizije (usvojen koncem 2008. godine - sa početkom primjene u 2009. godini). Iplemantacija Vodiča za kontrolu kvaliteta revizije kontinuirano se odvijala i u 2011. godini, a svrha ovog dokumenta je da osigura da vrhovne revizijske institucije u BiH, revizijski rad obavljaju na profesionalan način, uz visoko kvalitetan rezultat/izvješća. Ovim dokumentom se također, osiguravaju smjernice o institucijskim mjerama za unapređenje kvaliteta, koje se naročito odnose na upravljanje ljudskim resursima, institucijskim rizicima i vanjskim odnosima. Vodičem za kontrolu definiran je značaj kontrole kvaliteta, posebice pouzdanost rezultata revizije, objektivnost provođenja iste, okvir revizije, vremenski okvir, jasnost, efikasnost i efektivnost.

Vodičem za kontrolu kvaliteta utvrđeni su principi kvaliteta VRI u BiH. Upravljanje kvalitetom revizije na razini institucije; Kontrola kvaliteta; Monitoring kvaliteta i Procjena kvaliteta.

7 Revizija finansijskih izvješća

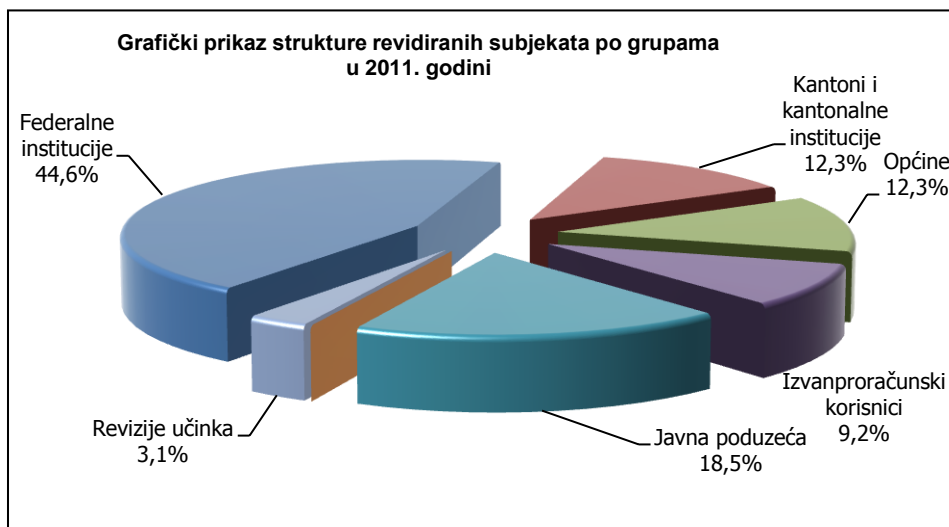
Sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i usvojenim Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2011. godinu, izvršena je revizija finansijskih izvješća: Proračuna FBiH, proračuna kantona, izvanproračunskih fondova, općina, agencija i poduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Koncem 2011. godine kod 29 federalnih proračunskih korisnika, 8 kantona, 12 javnih poduzeća, 6 izvanproračunskih korisnika i 8 općina izvršena je prethodna revizija finansijskih izvješća za 2010. godinu, kojom je obuhvaćeno i praćenje primjene preporuka iz prethodne revizije, kao i analiza mjera poduzetih temeljem tih preporuka.

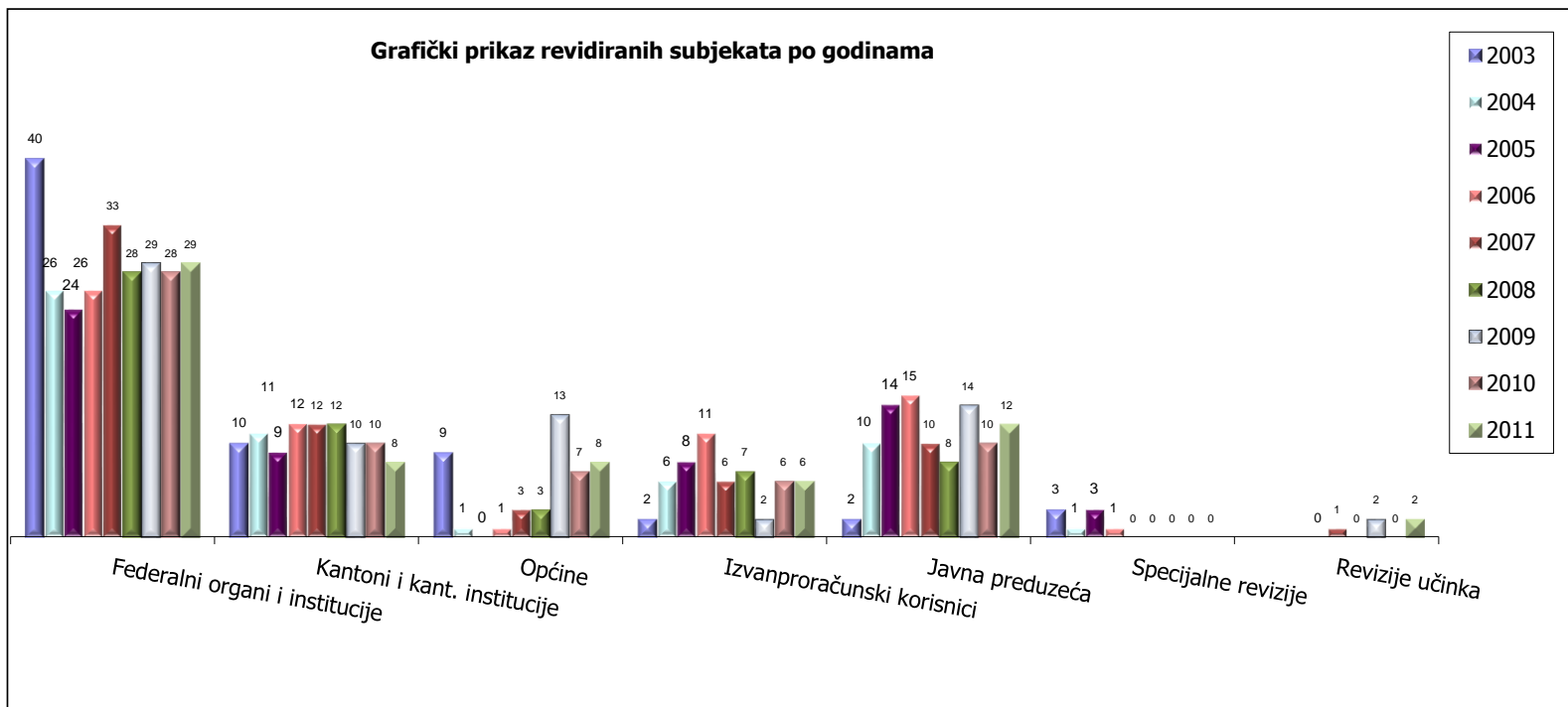
Ured za reviziju, sukladno usvojenim revizijskim standardima, prilikom vršenja revizije, pregleda finansijska izvješća i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, sa ciljem procjene da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna.

Ured za reviziju, također, procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene sa ocjenom finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnje kontrole.

U sljedećoj tabeli daje se prikaz revidiranih subjekata po godinama (2003-2011 godina). U 2011. godini izvršene su 63 revizija finansijskih izvještaja za 2010. godinu. Završene su i dvije revizije učinka. Pregled subjekata revidiranih u 2011. godini daje se u koloni 11.

R. br.	Subjekt revizije	Revidirani subjekti u 2003. godini	Revidirani subjekti u 2004. godini	Revidirani subjekti u 2005. godini	Revidirani subjekti u 2006. godini	Revidirani subjekti u 2007. godini	Revidirani subjekti u 2008. godini	Revidirani subjekti u 2009. godini	Revidirani subjekti u 2010. godini	Revidirani subjekti u 2011. godini
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Federalne institucije	40	26	24	26	33	28	29	28	29
2	Kantoni i kantonalne institucije	10	11	9	12	12	12	10	10	8
3	Općine	9	1	-	1	3	3	13	7	8
4	Izvanproračunski korisnici	2	6	8	11	6	7	2	6	6
5	Javna poduzeća	2	10	14	15	10	8	14	10	12
6	Specijalne revizije	3	1	3	1	-	-	-	-	-
7	Revizije učinka	-	-	-	-	1	-	2	-	2
	UKUPNO	66	55	58	66	65	58	70	61	65

7.1 Sektor za financijsku reviziju institucija Federacije BiH

Revizija konsolidiranih financijskih izvješća Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu, provedena je na način da je izvršena revizija financijskih izvješća planiranih korisnika Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu i o istima sačinjena pojedinačna izvješća, te reviziju financijskih transakcija Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, koji se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Riznice (proračunski primitci, raspodjela primitaka proračuna, servisiranje unutrnjeg duga i vanjski dug). Izvršena je revizija financijskih izvješća Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu i 28 korisnika Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu ili 45,90 % od ukupnog broja korisnika federalnog proračuna, sukladno Godišnjem planu i programu rada Ureda za reviziju za 2011. godinu. Također, treba naglasiti da je od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu u iznosu od 1.863.333.532 KM revidirano 1.702.339.395 ili 91,36 %. Pored 24 subjekta revizije koji su revidirani sukladno Zakonu o reviziji, odabir ostalih revidiranih subjekata izvršen je temeljem njihove značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenih Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu, kao i činjenice da li su isti revidirani u prethodnom razdoblju i dano revizijsko mišljenje o financijskim izvješćima. Revizije su izvršene u razdoblju od studenog 2010. godine do lipnja 2011. godine. Obavljene revizije uključile su i praćenje provedbe preporuka iz prethodnih revizija, o čemu su upoznati proračunski korisnici pismenim, ili usmenim putem.

U konačnim izvješćima o izvršenim revizijama, po pojedinim proračunskim korisnicima, dani su nalazi i preporuke, kao i neovisna revizijska mišljenja, o tome da li financijska izvješća istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obveza na dan 31.12.2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna korisnika proračuna za fiskalnu 2010. godinu, sukladno posebnim propisima o računovodstvu i financijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Pored izvješća o izvršenoj reviziji, proračunskim korisnicima je, posredstvom pisma menadžmentu, ukazano na propuste konstatirane tijekom revizije, a koji zbog manje značajnosti nisu iskazani u navedenom izvješću. Konačna izvješća o izvršenim revizijama, prije dostavljanja Parlamentu FBiH (Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju), sukladno zakonskim propisima, bili su upućeni korisnicima proračuna na uvid i očitovanje. U ostavljenom roku revidirani subjekti su se očitovali na dostavljena izvješća. Primjedbe koje su bile osnovane i dokumentirane inkorporirane su u konačna izvješća, a za primjedbe koje nisu prihvaćene u pismu menadžmentu, koje je dostavljeno uz Konačno izvješće, dano je detaljno obrazloženje. Konačna izvješća, također, su dostavljena Predsjedniku FBiH, Vladi FBiH, kao i Federalnom ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH isti su objavljeni na internet - stranici Ureda za reviziju www.vrffbih.ba. Dani nalazi i preporuke pružaju poreznim obveznicima objektivnu informaciju o potrošnji javnih sredstava, a Parlamentu FBiH pouzdan i realan pokazatelj financijskih kretanja.

Pregled danih mišljenja po revidiranim subjektima revizije, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Naziv korisnika proračuna	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	Proračun Federacije BiH				X		Da
2	Dom naroda Parlamenta F BiH			X			Da
3	Zastupnički dom Parlamenta F BiH			X			Da
4	Zajedničke službe Parlamenta F BiH			X			Da
5	Ured Predsjednika Federacije BiH			X			Da
6	Ured Dodpredsjednika Federacije BiH			X			Da
7	Ured Dodpredsjednika F BiH			X			Da
8	Vlada Federacije BIH			X			Da
9	Služba za zajedničke poslove organa i tijela F BiH			X			Da
10	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova			X			Da
11	Federalna uprava policije			X			Da
12	Federalno ministarstvo pravde			X			Da
13	Federalno ministarstvo financija			X			Da
14	Federalna porezna uprava			X			Da
15	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije			X			Da
16	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija			X			Da
17	Federalna direkcija za civilnu avijaciju			X			Da
18	Federalno ministarstvo zdravstva			X			Da
19	Federalno ministarstvo trgovine			X			Da
20	Federalno ministarstvo prostornog uređenja			X			Da
21	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva			X			Da
22	Federalno ministarstvo za pitanje branitelja i invalida obrambeno oslobodilačkog rata			X			Da
23	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			X			Da
24	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike				X		Da
25	Federalno ministarstvo kulture i športa			X			Da
26	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica			X			Da
27	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti			X			Da
28	Federalno ministarstvo okoliša i turizma			X			Da
29	Federalna direkcija robnih rezervi			X			Da
	UKUPNO			27	2		29

Struktura danih mišljenja u izvješćima o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2010. godinu korisnika federalnog proračuna, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

Mišljenje	2007. godina		2008. godina		2009. godina		2010. godina	
	broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Bezuvjetno	1	3,6	0	0	0	0	0	0
Isticanje predmeta	2	7,1	1	3,5	0	0	0	0
Mišljenje s rezervom	25	89,3	25	86,2	27	96,43	27	93,1
Negativno	0	0	3	10,3	1	3,57	2	6,9
Suzdržano	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	28	100	29	100	28	100	29	100

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele u izvješćima o izvršenim revizijama finansijskih izvješća za 2010. godinu (Proračuna F BiH i 28 proračunskih korisnika) dano je 27 mišljenja s rezervom i 2 negativna mišljenja.

U ovoj godini je dano negativno mišljenje za Proračun F BiH i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Ističemo da su u provedenim revizijama, iako nije bilo materijalno značajnih grešaka, koje bi utjecale na davanje negativnog mišljenja, kod većeg broja proračunskih

korisnika konstatirani značajni propusti u dosljednoj primjeni zakonskih i ostalih propisa u revidiranoj godini. Napominjemo, a što je konstatirano i u pojedinačnim izvještajima o izvršenim revizijama, da dio proračunskih korisnika nije poduzimao aktivnosti na otklanjanju konstatiranih propusta.

7.2 Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona

Sukladno planiranom broju, provedena je revizija finansijskih izvješća 2010. godine proračuna u 8 kantona. O provedenim revizijama urađena su izvješća koji su objavljena na web-stranici Ureda za reviziju. Konačna izvješća o provedenoj reviziji i dana mišljenja dostavljena su zakonodavnim i izvršnim tijelima kantona radi poduzimanja potrebitih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Planirana potrošnja javnog novca za funkcije 8 revidiranih kantona je 1.987.049.747 KM, dok su ostvareni prihodi i primici 1.858.666.138 KM, što ukazuje da se javna potrošnja ne planira temeljem ostvarivih prihoda.

Najveći dio javnog novca troši se za primanja uposlenih koji se financiraju iz proračunskih prihoda, a njihov broj u 2010. godini je 48.308 u čemu: (Kanton Sarajevo 10.720; Tuzlanski kanton 9.908; ZE-DO kanton 8.124; Unsko-sanski kanton 5.598; Hercegovačko-neretvanski kanton 5.205 Srednjobosanski kanton 4.951; Zapadnohercegovački kanton 2.034; Hercegbosanski kanton 1.768). Broj uposlenih, čija primanja se financiraju javnim novcem, kontinuirano raste. Najviše uposlenih je u obrazovnim institucijama i policiji (gotovo 90% ukupno uposlenih ili cca. 43.000).

Pregled izvršenja proračuna po kantonima za 2010. godinu u odnosu na 2009. godinu je slijedeći:

R.Br.	Naziv kantona	Izvršenje 2009. god.	Izvršenje 2010. god.	Indeks (4/3)x100
	1	2	3	4
1.	Kanton Sarajevo	649.970.928	674.162.446	103.72
2.	Tuzlanski kanton	330.322.846	310.085.531	93.87
3.	Zeničko-dobojski kanton	248.930.199	245.306.999	98.54
4.	Unsko-sanski kanton	169.778.434	177.217.778	104.38
5.	Hercegovačko-neretvanski kanton	164.015.993	163.577.455	99.73
6.	Srednjobosanski kanton	141.121.151	146.618.721	103.89
7.	Zapadnohercegovački kanton	77.703.463	80.049.549	103.02
8.	Hercegbosanski kanton	52.432.493	61.647.659	117.57
	Ukupno:	1.834.275.507	1.858.666.138	101.33

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled kantona i danih mišljenja o finansijskim izvješćima za 2010. godinu:

Redni broj	Naziv kantona	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	Tuzlanski kanton			X			DA
2	Zeničko-dobojski kanton			X			DA
3	Unsko-sanski kanton				X		DA
4	Srednjobosanski kanton				X		DA
5	Hercegbosanski kanton				X		DA
6	Hercegovačko-neretvanski kanton				X		DA
7	Zapadno-hercegovački kanton				X		DA
8	Kanton Sarajevo				X		DA
	UKUPNO	0	0	2	6	0	8

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele, šest kantona je dobilo negativno mišljenje za objavljena finansijska izvješća, a dva mišljenja s rezervom. Svih 8 subjekata očitovalo se na Nacrt izvješća u ostavljenom roku. Samo je jedan (ZE-DO kanton) dostavio Uredu za reviziju program mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti, iako se radi o zakonskoj obvezi koja važi za sve revidirane subjekte.

7.3 Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija

U 2011. godini Ured za reviziju institucija u FBiH planirao je i izvršio reviziju finansijskih izvješća za 2010. godinu kod 14 korisnika, čiji ukupni prihodi i primici iznose 2.183.985.518 KM, a broj uposlenih 3.771.

Od ukupno navedenih 14 korisnika, 6 korisnika su izvanproračunski fondovi i izvanproračunski korisnici, čiji ukupni prihodi i primici iznose 2.138.280.939KM, a broj uposlenih 3.266, a 8 korisnika su općine čiji ukupni prihodi i primici iznose 45.704.579 KM sa ukupnim brojem uposlenih od 505.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled revizija koje je izvršio Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija i danih mišljenja o finansijskim izvješćima za 2010. godinu:

Redni broj	Naziv subjekta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	Federalni zavod MIO/PIO			X			DA
2	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH			X			DA
3	Federalni zavod za zapošljavanje			X			DA
4	Agencija za privatizaciju u FBiH			X			DA
5	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo			X			DA
6	JU Dom zdravlaj Kantona Sarajevo			X			DA
7.	Općina Prozor/Rama				X		NE
8	Općina Jajce			X			DA
9	Općina Kalesija			X			DA
10	Općina Busovača				X		DA
11	Općina Ključ			X			NE
12	Općina Stolac			X			DA
13	Općina Bužim			X			DA
14	Općina Vareš				X		DA
	UKUPNO:	0	0	11	3		

Kako se vidi, iz naprijed navedene tabele, kod 11 revidiranih subjekata izraženo je mišljenje sa rezervom, a kod tri subjekta revizije izraženo je negativno mišljenje.

Očitovanje na Nacrt izvješća u ostavljenom roku dostavilo je 12 korisnika, dok se dva korisnika nisu očitovala.

7.4 Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća

Ured za reviziju institucija u FBiH, u 2011. godini planirao je i izvršio reviziju finansijskih izvješća za 2010. godinu kod 12 poduzeća sa većinskim vlasništvom države (50%+1 dionica). Revizija je planirana u poduzećima čiji je većinski osnivač i vlasnik Parlament Federacije BiH. Upravljanje revidiranim poduzećima vrše osnivači, putem prenesenih ovlasti na izvršne organe vlasti.

Knjigovodstvena vrijednost imovine revidiranih poduzeća je 10,443 milijardi KM. Vrijednost kapitala je 4,957 milijardi KM. Obveze poduzeća sa izvještajnim razdobljem iznose 3,844 milijardi KM. Dva poduzeća (Radio-televizija FBiH i B&H Airlines) imaju veće obveze od knjigovodstvene vrijednosti kapitala i to u iznosu od 10.254.490 KM.

Revidirana poduzeća ostvarila su neto dobit u iznosu od 176,4 miliona KM, od čega BH Telecom 136,1 miliona KM. Porez na ostvarenu dobit iskazalo je šest od ovih dvanaest poduzeća u ukupnom iznosu od 18,565 miliona KM, od čega se na porez na dobit BH Telecoma odnosi 16,551 miliona KM i HT Mosatr 1,342 miliona KM.

Tri poduzeća (Željeznice FBiH, B&H Airlines i Elektroprivreda BiH) iskazala su gubitke u poslovanju, u ukupnom iznosu od 75,599 miliona KM, od čega Željeznice FBiH 40,692 miliona KM, B&H Airlines 20.455 miliona KM, Elektroprivreda BiH 14,442 miliona KM.

Potraživanja od osnovne djelatnosti revidiranih poduzeća iznose 380,069 miliona KM, od čega Elektroprivreda BiH 162,678 miliona KM; Elektroprivreda HZHB 72,094 miliona KM; BH Telecom 55,306 miliona KM; HT Mostar 34,681 miliona KM; RTV Federacije BiH 10,157 miliona KM; BH pošta 7,065 miliona KM. Ostala poduzeća imaju pojedinačno manja potraživanja od 3 miliona KM i važno je napomenuti da su izuzev BH Telecoma i RTV Federacije kod ostalih javnih poduzeća potraživanja znatno veća u odnosu na prethodnu godinu.

Gotovina na dan izvješćivanja iznosila je 267,013 miliona KM, dok su kratkoročni finansijski plasmani iznosili 557,713 miliona KM. Najveći iznosi gotovine i kratkoročnih plasmana su kod BH Telecoma, Elektroprivrede BiH, Direkcije za ceste FBiH i BH Pošte i isti čine oko 86%.

Ukupan prihod iznosi 2,691 milijarde KM, a najveći prihod imala je Elektroprivreda BiH 885,087 miliona KM i BH Telecom 600,843 miliona KM.

Ukupni troškovi poslovanja su 2,495 milijarde KM, a tri poduzeća imaju veće troškove od prihoda, tako da su iskazali gubitak u poslovanju.

Sa izvještajnim razdobljem u revidiranim poduzećima, bilo je uposleno 17.501 uposlenika, od čega u Elektroprivredi BiH 5.028; Željeznicama FBiH 3.905; BH Telecomu 3.401; Elektroprivredi HZHB 1.815; Hrvatskim telekomunikacijama 1.474; BH Pošti 2.395 i Hrvatskoj pošti 689.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled poduzeća i danih mišljenja o finansijskim izvješćima za 2010. godinu:

Redni broj	Naziv javnog poduzeća	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	JP Direkcija cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			X			DA
2	Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo						DA
3	Ceste d.d. Mostar			X			DA
4	B&H Airlines d.o.o. Sarajevo				X		DA
5	Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA
6	Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo			X			DA
7	Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar			X			DA
8	BH Telecom d.d. Sarajevo			X			DA
9	Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar				X		DA
10	RTV Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA
11	BH Pošta d.o.o. Sarajevo			X			DA
12	Hrvatske Pošte d.o.o. Mostar			X			DA
	UKUPNO	0	0	7	5	0	12

Financijska izvješća revidiranih poduzeća, ni u jednom slučaju, nisu dobili pozitivno mišljenje revizora. Pet poduzeća dobilo je negativno mišljenje, dok je sedam poduzeća dobilo mišljenje s rezervom.

7.5 Revizijsko mišljenje u revizijskim izvješćima

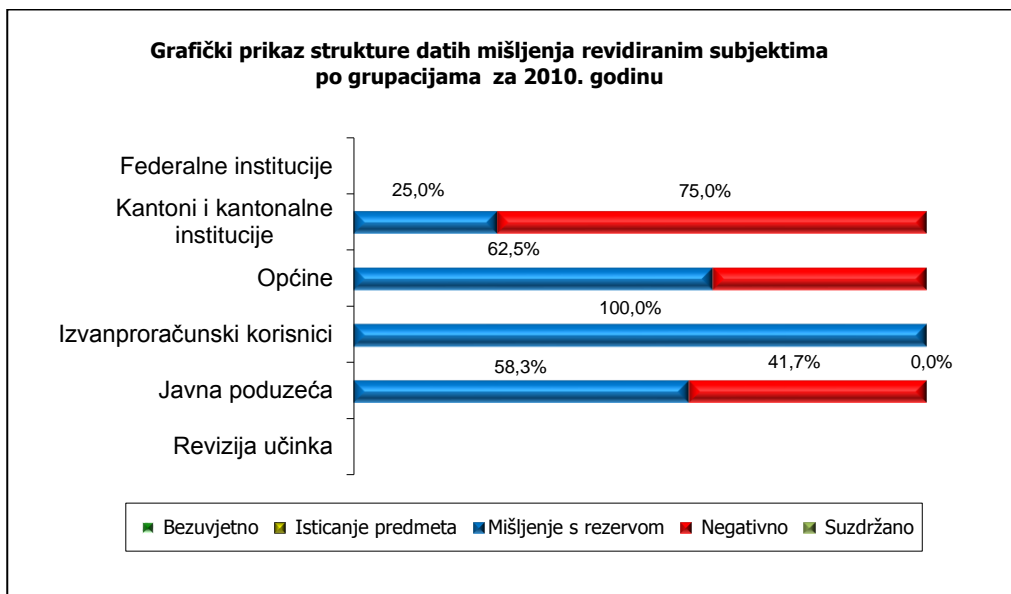
Revizijsko mišljenje ima standardiziranu formu (ISA 700 i 701; INTOSAI točka 165; ISSAI 400 tačka 8), a potpisuje ga Menadžment Ureda za reviziju. Napomene uz revizijsko mišljenje se potpisuju sukladno pravilima svake od vrhovnih revizijskih institucija.

Prema Vodiču za reviziju javnog sektora, a sukladno ISA 700, 701 i ISSAI 400, ovisno od revizijskog nalaza i ocjena, revizijsko mišljenje može biti:

- Pozitivno (bez kvalifikacija)
- Sa skretanjem pažnje (isticanje predmeta)
- Sa kvalifikacijama (rezerva/uvjetno i negativno)
- Suzdržavanje od davanja mišljenja

Pregled iskazanih revizijskih mišljenja, po grupacijama korisnika Proračuna, za 2010. godinu dan je u slijedećoj tabeli:

R. br.	Korisnik proračuna	Iskazano mišljenje					Ukupno revidiranih subjekata
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
	1	2	3	4	5	6	7
1	Federalne institucije	-	-	27	2	-	29
2	Kantoni i kantonalne institucije	-	-	2	6	-	8
3	Općine	-	-	5	3	-	8
4	Izvanproračunski korisnici	-	-	6	-	-	6
5	Javna poduzeća	-	-	7	5	-	12
6	Revizija učinka	-	-	-	-	-	-
	Ukupno	-	-	47	16	-	63

8 Sektor za reviziju učinka

Revizija učinka vrši pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojom institucija koristi svoje resurse, tako da provođenje ove vrste revizije zahtjeva duže vremensko razdoblje.

U prvoj polovici 2011. godini objavljena su dva konačana izvješća revizije učinka na teme:

- „Upravljanje koncesijama u Federaciji BiH“i
- „Upravljanje primarnom zdravstvenom zaštitom u FBiH“.

Predstudije i glavne studije radila su dva revizijska tima, u kojima je tijekom revizije dolazilo do promjena članova tima, što je imalo utjecaja i na dužinu trajanja istraživanja. Tijekom provođenja predstudije i glavne studije, te nacрта izvješća stručnu podršku revizorima u radu dali su i predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju.

Tijekom 2011.godine provedena su predstudijska istraživanja za nove revizije koje provede tri revizijska tima. Donesene su odluke o provođenju glavnih studija za revizije učinka na slijedeće teme:

- „Upravljanje vodama sa aspekta zaštite od poplava u Federaciji BiH“,
- „Analiza efikasnosti u sprovođenju programa upošljavanja mladih bez radnog iskustva i
- „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH“.

Tijekom prethodne godine, uz podršku Švedskog državnog ureda za reviziju, obavljani su i seminari za uposlenike u reviziji učinka.

U izradi „Vodiča za reviziju učinka“ i „Vodiča za kvalitet revizije učinka“ aktivnu ulogu imaju revizori ovog sektora. Ove dokumente zajednički rade revizori učinka u okviru radne skupine za sve institucije VRI-a u BiH.

9 Sektor za informacijske tehnologije

Računarski resursi na svim lokacijama Ureda za reviziju povezani su u lokalne računarske Windows klijent server računarske mreže, koje su posredstvom Interneta i komunikacijskih linija Telecoma povezane u jedinstvenu računarsku mrežu Ureda za reviziju, sa centraliziranim upravljanjem i administriranjem u Uredu u Sarajevu. Serverska strana IT infrastrukture u Sarajevu je bazirana Win 2008 tehnologiji i konsolidirana primjenom tehnologije VMWare virtualizacije .

Svi uposlenici Ureda za reviziju koriste računala za svakodnevne poslovne i radne aktivnosti, imaju osiguran pristup mreži i Internetu, a poslovna komunikacija se obavlja i posredstvom elektronske pošte.

9.1 Implementiranje IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti

U izvještajnoj godini vršene su aktivnosti na implementiranju IT strategije sukladno akcijskom planu za tekuću godinu i Planu i programu rada Ureda za reviziju:

Implementiranje softvera za upravljanje procesom revizije

Za nabave softvera za upravljanje procesom revizije planirana su sredstva u proračunu Ureda za reviziju za 2012. godinu, koja nisu odobrena u iznosu dostatnom za nabavu licenci gotovog specijaliziranog softverskog paketa. Istražena je mogućnost razvitka softvera angažiranjem domaće softverske firme i u tu svrhu su održani sastanci sa zainteresiranim firmama o mogućim rješenjima za razvitak softvera po zahtjevima Ureda za reviziju.

Primjena softvera za analizu podataka u procesu revizije

Opći softver za analizu podataka ACL, nabavljen prethodne godine se primjenjivao u dijelu finansijskih revizija subjekata na analizi masovnih podataka. Primjena softvera u finansijskoj reviziji doprinosi boljoj kvaliteti vršenja revizije.

Poboljšanja na IT infrastrukturi

Tijekom godine zamijenjen je značajan broj zastarjelih laptopa koji su najvećim dijelom nabavljeni 2003. godine, iz donacije Švedskog državnog ureda za reviziju i na taj način ujednačene performanse klijentske strane IT infrastrukture sa serverskom. Događen je softver za izradu rezervnih kopija sustava za nove funkcionalnosti.

IT osoblje

U Sektor je preraspoređen jedan revizor koji raspolaže vještinama programiranja u svrhu razvoja softvera.

Održavanje IT sustava

Kontinuirano se vrši nadgledanje ispravnosti rada kao i administriranje IT sustava. Osigurana je i vanjska podrška za održavanje hardvera, sustavnog softvera i help deska za korisnike IT sustava i IT osoblje. Osigurana je adekvatna antivirusna zaštita sustava.

Ostale IT aktivnosti

Sva revizijska izvješća, izrađena tijekom godine, su pripremljena i objavljena na web - stranici Ureda za reviziju.

Vrši se kontinuirana objava na intranetu sadržaja stalnih dosjea subjekta revizije i radnih dokumenata iz procesa finansijske revizije.

Rađene su kompjuterske pripreme za tisak Javnog revizijskog izvješća, izvješća revizije učinka i ostalih materijala koji su tiskani tijekom godine.

9.2 IT revizija u funkciji financijske revizije

Ured za reviziju je vršio IT revizije u funkciji financijske revizije, sukladno zakonskim ovlastima, uz primjenu Vodiča za IT reviziju i sukladno COBIT kontrolnim ciljevima i najboljim IT praksama (ISO 27002).

Revidirane su grupe klijenata iz Plana revizija za izvještajnu godinu po Planu i na zahtjev revizijskih timova.

Kao i prethodne godine povećane su aktivnosti subjekata revizije na implementiranju IT projekata u kojima su angažirana značajna financijska sredstva. Također, implementiranje dijela IT projekata rezultira sustavima IT koji osigurava bolju kontrolu javnih prihoda i rashoda.

Najvažniji nalazi iz IT segmenta su:

- nepostojanje strategijskog planiranja IT razvoja,
- ne vrše se adekvatne analize i studije izvodljivosti IT projekata, kao ni kost benefit analize i svrha IT projekata,
- IT projekti se ne implementiraju u planiranom obimu i okviru planiranih financijskih sredstva,
- nedovoljna preciznost kod definiranja projektnih zahtjeva,
- nejasni korisnici i svrha podataka koje će generirati IT sustavi,
- IT sustavi nisu na adekvatan način podržani - nedovoljan broj IT osoblja,
- razine sigurnosti IT sustava su ispod važećih sigurnosnih standarda.

Ured za reviziju je dao i preporuke:

- izrada strategija IT razvitka sukladno poslovnoj strategiji i osiguranje sredstava za implementiranje projekta iz usvojenih strategija IT razvitka,
- osiguranje svih potrebitih preuvjeta za uspješno implementiranje IT projekata,
- izrađivati studije izvodljivosti i ekonomske opravdanosti za IT projekte,
- osiguranje adekvatne podrške IT sustavima,
- usklađivanje razine IT sigurnosti sa važećim IT sigurnosnim standardima.

10 Odjel za pravne i opće poslove

U Odjelu za pravne i opće poslove, u 2011. godini, obavljali su se poslovi od značaja za ostvarivanje zadataka generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, u segmentu koji se odnosi na poslove i zadatke ovog odjela. Tijekom cijele protekle godine praćena je primjena zakona, općih akata i drugih propisa.

Odjel je obavljalo i poslove koji se odnose na prava, obveze i odgovornosti uposlenika Ureda za reviziju, zatim sve poslove u svezi sa rješavanjem o svim pravima i dužnostima uposlenika, koji se odnose na radne odnose i poslove personalne evidencije, poslove u svezi sa statusnim pitanjima uposlenika Ureda za reviziju, planiranje i organizacija provođenja javnih nabava i ostvarivanja suradnje sa drugim organizacijskim jedinicama.

Nadalje Odjel je sudjelovao u izradi i donošenju izmjena i dopuna unutarnjih akata Ureda za reviziju (Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i naknadama koje nemaju karakter plaća; Pravilnik o radu; Pravilnik o nabavi roba, vršenju usluga i ustupanju radova; Pravilnik o postupku direktnog sporazuma; Pravilnik o kancelarijskom poslovanju; Pravilnik o poklonima i reprezentaciji; Pravilnik o računovodstvu i financijskom

poslovanju; Pravilnik o naknadama troškova za službena putovanja; Pravilnik o korištenju IT, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu za reviziju).

10.1 Kadrovi

Odjel za pravne i opće poslove je u 2011. godini izvršilo aktivnosti u svezi sa prijemom novih uposlenika Ureda za reviziju po natječaju. Tijekom 2011. godine izvršen je prijem šest novih uposlenika raspoređenih u financijsku reviziju (četiri uposlenika) i reviziju učinka (dva uposlenika).

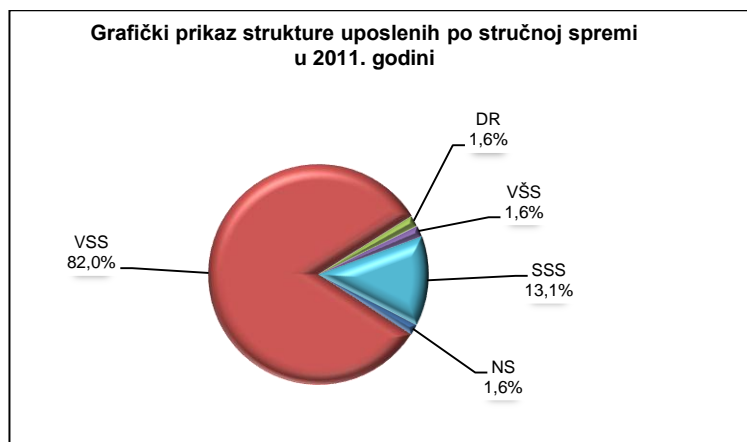
Na dan 31.12.2011. godine u Uredu za reviziju ukupno je uposlen 61 uposlenik.

Ukupna struktura uposlenih u Uredu u Sarajevu i područnim uredima u Bihaću, Tuzli i Mostaru je sljedeća:

Redni br.	Radno mjesto	Izvršilaca
1.	Menadžment	2
2.	Rukovodilac sektora	4
3.	Viši revizor	10
4.	Revizor za financijsku reviziju	14
5.	Mlađi revizor u financijskoj reviziji	4
6.	Pomoćnik u financijskoj reviziji	6
7.	Revizor za reviziju učinka	2
8.	Mlađi revizor za reviziju učinka	4
9.	Pomoćnik za reviziju učinka	1
	Pomoćnik u IT reviziji	1
10.	Rukovodilac Odjela za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose	1
11.	Šef Odjela za fin. račun. poslove	1
12.	Šef Odjela za pravne i opće poslove	1
14.	Referent za račun.- materijl. poslove	1
15.	Referent za obračun plaće i blag.posl.	1
16.	Referent za arhivu i biblioteku	1
17.	Administrator IT sustava	1
20.	Referent-tehnički tajnik	1
18.	Mlađi referent-tehnički tajnik	2
19.	Vozač	2
20.	Namještenik za održavanje čistoće	1
Ukupno		61

U slijedećoj tabeli prikazan je broj uposlenih po stručnoj spremi u sva četiri ureda:

Organizacijska shema	Broj uposlenih po stručnoj spremi, po uredima					Ukupno:
	Dr.	VSS	VŠS	SSS	NS	
Ured Sarajevo	1	35	1	4		41
Područni ured Mostar		7		2	1	10
Područni ured Bihać		3		2		5
Područni ured Tuzla		5				5
Ukupno :	1	50	1	8	1	61

10.2 Javne nabave

U okviru aktivnosti iz oblasti javnih nabava, u 2011. godini Ured reviziju je:

- Izvršio sve aktivnosti sukladno Zakonu o javnim nabavama, kako bi se realizirale nabave potrebite za redovito funkcioniranje Ureda za reviziju.
- Zaključio 18 (osamnaest) ugovora o nabavi roba i usluga od kojih su najznačajniji: nabava putničkih automobila, nabava usluga osiguranja imovine, osoba i službenih automobila Ureda za reviziju za 2011. godinu, nabava usluga tiska, kopiranja i knjigovezačkih usluga, održavanje i servisiranje vozila i nabava autoguma, održavanje kompjuterske opreme, produženje licenci, održavanje sustavnog softvera i help desk-a, nabava usluga smještaja osoblja Ureda za reviziju institucija u FBIH, nabava kompjuterske opreme, goriva, kancelarijskog materijala, tonera, čišćenje prostorija u Uredu u Bihaću i Tuzli i drugo.

11 Odjel za finansijsko-računovodstvene poslove

U 2011. godini Odjel za finansijsko-računovodstvene poslove blagovremeno je obavio sve tekuće računovodstveno-financijske poslove, uz praćenje i osiguravanje pravilne primjene zakona i provođenje propisa iz oblasti računovodstva i financija. Odjel je izradilo Prijedlog plana proračuna Ureda za reviziju, kao i druga izvješća sukladno Zakonu o proračunima u FBIH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine. Predstavnik Odjela je sudjelovao u radu Povjerenstva zaduženog za izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i Pravilnika o plaćama, naknadama plaća i naknadama koje nemaju karakter plaća.

U tijeku je izrada godišnjeg obračuna za 2011. godinu, kao i izvješće o finansijskom poslovanju Ureda za reviziju za 2011. godinu. Odjel je kontinuirano obavljalo i sve druge poslove, koji se odnose na uposlenike, a u nadležnosti su ovog odjela, evidentiranje i knjiženje faktura, obračun plaća i naknada, izdavanje putnih naloga, nabava i izdavanje uredskog i ostalog materijala, kao i sve druge poslove i evidencije koji se rade unutar Odjela.

11.1 Financijsko poslovanje Ureda za reviziju u 2011. godini

Sukladno članku 5. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj: 22/06), sredstva za rad Ureda za reviziju osiguravaju se u Proračunu Federaciji Bosne i Hercegovine.

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine, planiranje sredstava Ureda za reviziju temelji se na Dokumentu okvirnog proračuna, koji obuhvata najmanje fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine.

U Odjelu za financijsko – računovodstvene poslove sačinjen je Prijedlog proračuna Ureda za reviziju, za rashode i izdatke predviđene za trogodišnji period (proračunsku godinu i naredne dvije). Prijedlog plana Proračuna sačinjen je temeljem analize troškova i izvršenja proračuna za prethodne dvije godine i procjene troškovnih pozicija u narednom razdoblju, prema broju i strukturi uposlenih, planu prijema novih uposlenika, potrebitih nabava sredstava za rad, kako bi se poslovi i zadaci mogli obavljati blagovremeno i prema postavljenom planu i programu rada Ureda za reviziju.

S obzirom, da u zakonskom roku nije usvojen Proračun Federacije BiH za 2011. godinu, financiranje u prva tri mjeseca vršeno je temeljem Odluke o privremenom financiranju Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje Siječanj-Ožujak 2011. godine, koja je usvojena od strane Parlamenta Federacije BiH 27.01.2011. godine.

Usvajanjem proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu 30.03.2011. godine, («Službene novine Federacije BiH», broj 14/11) Uredu za reviziju su odobrena sredstva za 2011. godinu, u iznosu od 3.437.745 KM i umanjena u odnosu na naš prijedlog u iznosu od 117.672 KM.

Temeljem instrukcija Federalnog ministarstva financija federalni proračunski korisnici su trebali sačiniti korekcije potrebitih sredstava za 2011. godinu u cilju sačinjavanja Rebalansa Proračuna FBIH.

U Odjelu za financijsko-računovodstvene poslove sačinjen je prijedlog Rebalansa sukladno realnim procjenama o potrebitim proračunskim sredstvima u kome su iskazane potrebe kao u prvom prijedlogu Proračuna Ureda za reviziju za 2011. godinu.

Usvajanjem, Izmjena i dopuna Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu (Rebalans) od 08.08.2011. godine, proračunska sredstva Ureda za reviziju umanjena su, u odnosu na prvobitno usvojeni Proračun za 58.878,00 KM, pa je odobreni proračun po Rebalansu iznosio 3.378.867,00 KM.

Zbog umanjnja sredstava u odnosu na zahtjev Ureda za reviziju, u prijedlogu plana Proračuna i ponovnim umanjenjem sredstava Rebalansom, u drugoj polovici 2011. godine na pojedinim pozicijama nije bilo raspoloživih sredstava za izmirenje prispjelih obveza.

Sukladno zakonskoj proceduri, Ured za reviziju je 19.09.2011. godine, podnio Zahtjev za odobrenjem dodatnih sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije BiH u iznosu od 44.600,00 KM. Sredstva su odobrena, Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, broj 1436/11 od 22.12.2011. godine, na ekonomski kod 6132 – „Izdaci za energiju“ u iznosu od 26.000,00 KM, - 613400 – „Nabava materijala i sitnog inventara“ u iznosu od 9.100,00 KM i – 6135 – „Izdaci za usluge prijevoza i goriva“ u iznosu od 9.500,00 KM.

Kako je nedostatak sredstava i neblagovremeno rješavanje i odobravanje sredstava iz Tekuće pričuve dovelo do problema u radu i obavljanju redovitih poslova i zadataka iz

temeljne nadležnosti Ureda za reviziju, u cilju prevazilaženja nastalih problema u financiranju rada Ureda za reviziju prema važećim zakonskim propisima podnijet je Zahtjev Federalnom ministarstvu financija za unutarnju preraspodjelu sredstava. Federalno ministarstvo financija blagovremeno je odobrilo unutarnju preraspodjelu Rješenjem od 18.11.2011. godine, sa stavke naknade troškova uposlenih u iznosu od 42.000,00 i stavke tekućeg održavanja u iznosu od 5.000,00 KM na pozicije: putnih troškova u iznosu 30.000,00 KM, izdaci za komunalne usluge u iznosu od 12.000,00 KM i izdatke za usluge prijevoza i goriva u iznosu 5.000,00 KM.

Ukupno su ostvareni rashodi i izdaci Ureda za reviziju u 2011. godini u iznosu 3.302.023,00 KM.

Izvršenje proračuna za 2011. godinu iznosi 96,5% u odnosu na odobrena sredstva.

11.2 Izvršenje Proračuna Ureda za reviziju za 2011. godinu

U slijedećoj tabeli daje se prikaz izvršenja Proračuna Ureda za reviziju po troškovnim pozicijama:

R.B.	Konto	O P I S	Odobreni Proračun za 2011. godinu	Rebalans	Preraspodjela	Tekuća rezerva	Ukupno proračun za 2011.	Ostvareni rashodi i izdaci za 2011.g.	Indeks (9:8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	611	Plaće i naknade troškova uposlenih	2.595.044	2.574.285			2.532.285	2.485.564	98
1.1	6111	Bruto plaće i naknade	2.325.777	2.325.777			2.325.777	2.298.960	99
1.2.	6112	Naknade troškova uposlenih	269.267	248.508	-42.000		206.508	186.604	90
2.	6121	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	244.207	244.207			244.207	241.666	99
2.1	6121	Doprinosi poslodavca	244.207	244.207			244.207	241.666	99
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	433.494	395.375	42.000	44.600	481.975	425.163	88
3.1	6131	Putni troškovi	161.968	137.721	+30.000		167.721	167.070	100
3.2	6132	Izdaci za energiju	42.807	37.003		26.000	63.003	49.849	79
3.3	6133	Izdaci za komunalne usluge	48.300	45.209	+12.000		57.209	53.176	93
3.4.	6134	Nabava materijala	30.900	26.456		9.100	35.556	33.977	96
3.5.	6135	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	24.015	21.990	+5.000	9.500	36.490	31.488	86
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	8.410	7.769			7.769	7.705	99
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	52.200	49.069	- 5.000		44.069	31.244	71
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankovnih usluga	14.794	22.894			22.894	12.067	53
3.9.	6139	Ugovorene usluge	50.100	47.264			47.264	38.587	82
4.	614	Grantovi višim razinama	30.000	30.000			30.000	27.600	92
4.1.	6141	Grant za Koordinacijski odbor	30.000	30.000			30.000	27.600	92
5.	821	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	135.000	135.000			135.000	122.030	90
5.1	8213	Nabava opreme	130.500	130.000			130.000	117.031	90
5.2	8215	Nabava stalnih sreds. u obliku prava	4.500	5.000			5.000	4.999	100
		UKUPNO	3.437.745	3.378.867	0	44.600	3.423.467	3.302.023	97
				3.423.467					

12 Odjel za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose

U Odjelu za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose u 2011. godini, obavljali su se poslovi od značaja za Ured za reviziju, u segmentu koji se odnosi na poslove i zadatke ovog odjela. Aktivnosti Odjela bile su usmjerene na izražajnu eksternu i unutarnju komunikaciju, na unaprijeđenje kadrovske politike, implementiranje strategijskog plana stručnog osposobljavanja osoblja, praćenju radne učinkovitosti osoblja, kontrole kvaliteta rada, promoviranja principa Etičkog kodeksa revizora i Kodeksa poslovnog ponašanja, kao i ukupnog razvitka Ureda za reviziju.

Sukladno usvojenom dokumentu „Strategija obuke kadrova u vrhovnim revizijskim institucijama u Bosni i Hercegovini“ (usvojen od strane Koordinacijskog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH), u 2011. godini posebita pozornost posvećena je stručnom usavršavanju i osposobljavanju osoblja Ureda za reviziju, kao i stvaranju optimalnih vjeta za rad i razvitak ljudskih resursa, kao jednom od značajnijih faktora u ukupnom institucijskom razvitku Ureda za reviziju.

Odjel je kontinuirano obavljalo i sve druge poslove, ovisno od zahtjeva eksternog okruženja, kao i poslove koji su uslijedili po usvajanju dokumenata iz oblasti ljudskih resursa, komunikacija i međunarodnih odnosa. Također, je sudjelovao u izradi unutarnjih dokumenata, smjernica i procedura. Predstavnik Odjela je sudjelovao u radu Povjerenstva zaduženog za izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i Pravilnika o plaćama, naknadama plaća i naknadama koje nemaju karakter plaća. Predstavnik Odjela sudjelovao je i u provođenju natječajnih procedura za prijem uposlenika i bio je član natječajnog povjerenstva prilikom provođenja testiranja, obavljanja intervjua i predlaganja kandidata za izbor.

Odjel je kontinuirano vršio ažuriranje personalnih podataka uposlenih u svezi sa stručnim obrazovanjem, nadogradnjom i napredovanjem, kao i druge podataka iz domena ljudskih resursa. Unutar Odjela vođene su i druge evidencije (statistički podaci) potrebite za eksterne korisnike, predstavnike medija, nevladinih organizacija i drugih zainteresiranih strana.

U 2011. godini obilježena je godišnjica rada Ureda za reviziju institucija u FBiH (jedanaest godina). Tom prigodom održano je radno druženje svih uposlenika Ureda za reviziju. Organizirana je Panel-diskusija na temu revizije, kojom prigodom su razmijenjena mišljenja i iskustava iz revizije, u cilju unaprijeđenja rada i postizanja zavidnih rezultata u radu.

12.1 Edukacija uposlenih

Ured za reviziju, od svog osnutka posebitu pozornost posvećuje kontinuiranoj obuci svih uposlenika i u tom pogledu rukovodstvo Ureda za reviziju nastoji osigurati svim uposlenicima stručnu edukaciju, iz domena djelatnosti koju obavljaju. Stručno osposobljavanje se izvodi uz poštivanje principa da svi uposlenici imaju istu mogućnost da budu educirani, bilo da se radi o eksternoj edukaciji, ili unutarnjoj, u organizaciji Ureda za reviziju. Uposlenicima je omogućena i unutarnja edukacija, uz korištenje raspoložive stručne literature, koju osigurava Ured za reviziju.

U 2011. godini stručno osposobljavanje uposlenih vršilo se:

- Eksternom edukacijom uposlenih;
- Unutarnjom edukacijom uposlenih;
- Ostalom edukacijom uposlenih.

12.1.1 Eksterna edukacija uposlenih

Eksterna edukacija, u organizaciji Švedskog državnog ureda za reviziju, predviđena «Planom projektnih aktivnosti za 2011. godinu» (usvojenim od strane VRI-a u BiH i Švedskog državnog ureda za reviziju), vršena je tijekom cijele godine i uglavnom se odnosila na reviziju učinka. Navedena edukacija, obuhvatila je osposobljavanje revizora učinka, uz istovremeno provođenje revizija učinka. Predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju imali su stalnu koordinaciju sa Uredom za reviziju i po potrebi su održavali zajedničke sastanke i radionice sa revizorima Ureda za reviziju, a također su dali određeni doprinos u radu zajedničkih radnih skupina na razini VRI-a u BiH, koje je imenovao Koordinacijski odbor institucija za reviziju u BiH, a koji su se odnosili na oblast revizije učinka.

Što se tiče drugih eksternih edukacija (seminari, sastanci, radionice, simpoziji ili drugi skupovi) nešto je smanjen broj u 2011. godini u odnosu na dosadašnje godine, s obzirom da se pristupilo krajnjim uštedama, tako da je napravljen plan koliko svako od uposlenika godišnje može pristupiti tim seminarima.

Tijekom 2011. godine Ured za reviziju je uposlenicima omogućio nazočnost na 12 eksternih seminara iz oblasti računovodstva i revizije i tim seminarima je nazočilo 36 uposlenika. Pored toga Ured za reviziju je omogućio stručno obrazovanje i usavršavanje za četiri uposlenika Ureda za reviziju.

12.1.2 Unutarnja edukacija uposlenih

Unutarnja edukacija uposlenih se odvijala kontinuirano tijekom godine, uz redoviti rad, posredstvom napatka i smjernica. Unutarnja edukacija se odnosila na upoznavanje revizora sa značajnim pitanjima iz domena revizije i ostalih uposlenih sa važećim zakonskim i drugim propisima, kako bi se postigla bolja osposobljenost osoblja u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg obavljanja planiranih aktivnosti u 2011. godini, kao i ostalog unaprijeđenja rada, kroz dogradnju metodologije revizijskog rada i svih drugih elemenata neophodnih za izradu što kvalitetnijeg revizijskog izvješća.

12.1.3 Ostala edukacija uposlenih

- Različiti ad-hoc seminari i radionice po pozivu domaćih i međunarodnih institucija iz oblasti računovodstva i revizije;
- Eksterni i unutarnji radni sastanci u svezi sa nacrtima zakona;
- Sudjelovanje na simpozijima i godišnjim skupovima strukovnih udruga (ovlašteni revizori, unutarnji revizori, certificirane računovođe);
- Edukacija uposlenika u pravnoj službi iz domena radnih odnosa i javnih nabava;
- Edukacija osoblja, na seminarima iz domena moderne organizacije i komunikacije sukladno Europskim principima;
- Edukacija iz domena IT;
- Edukacija o uredskom i arhivskom poslovanju itd.

12.2 Komunikacijska politika

U Odjelu za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose, u 2011. godini, obavljali su se poslovi od značaja za ostvarivanje zadataka generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, kao i Ureda za reviziju u cjelini, u segmentu koji se odnosi na poslove i zadatke ovog odjela.

Prema usvojenoj Komunikacijskoj politici VRI-a u BiH, Planu komunikacija na razini VRI-a BiH, Politike komunikacija Ureda za reviziju sa okolinom, Vodiča za pristup informacijama, Procedura u odnosima s medijima i Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBIH, Odjel je u 2011. godini kontinuirano obavljao i unaprijeđivao poslove iz domena eksterne i unutarnje komunikacije (klijenti, Parlament FBIH, Vlada FBIH, Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju, javnost, uposlenici) uz operativno realiziranje aktivnosti, po ciljnim grupama, koje su zacrtane u Planu komunikacija VRI-a BiH.

Institucijska komunikacija Ureda za reviziju, uz upravljanje informacijama, imala je za cilj praćenje i redovito procjenjivanje stajališta i mišljenja javnosti o radu Ureda za reviziju, kao i promoviranje rada Ureda za reviziju, posredstvom predstavnika medija i prezentiranja posredstvom Web – stranice Ureda za reviziju.

Komunikacija sa ciljnim skupinama, koju je Ured za reviziju ostvarivao tijekom protekle godine, temeljila na principima:

- Sto otvorenija komunikacija, vodeći računa o nadležnosti Ureda za reviziju;
- Ostvarena tako da sve osobe i institucije, koje su uključene u proces revizije primaju iste informacije;
- Ostvarena tako da se prave informacije pružaju blagovremeno.

Ostale aktivnosti iz domena komunikacija odnosile su se na kontakte sa sveukupnom javnošću (po zahtjevima institucija, organa, tijela, pojedinaca, ili samoinicijativno po procjeni Ureda za reviziju - preko 400), kao i na pisanu korespondenciju sa eksternim subjektima po njihovim različitim upitima i zahtjevima (preko 70 pismenih korespondencija).

Odnosi s predstavnicima medija i drugih istraživačkih nevladinih institucija -TV i radio istupi i prilozi o radu Ureda za reviziju obavljani su 75 puta, saopćenja za javnost ispred Ureda za reviziju bilo je pet, objavljenih intervjuova u dnevnom tisku predstavnika Ureda za reviziju bilo je 17, pismenih odgovora na novinarska pitanja bilo je sedam, prijema novinarskih ekipa 16, samoinicijativnog pisanja printanih medija o revizijskim izvješćima Ureda za reviziju 85 (prema pregledu raspoloživih dnevnih i sedmičnih novina), prijema ekipa nevladinih istraživačkih centara (Centar civilnih inicijativa, Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, PKF centar-SPEM projekt itd.) bilo je 17, okruglih stolova na temu revizije dva, pismenih statističkih analiza i podataka po zahtjevu različitih domaćih i inozemnih istraživačkih institucija više puta.

U 2011. godini održane su dvije press-konferencije na kojima su prezentirani glavni nalazi iz Izvješća o izvršenim finansijskim revizijama za 2010. godinu, kao i rezultati okončanih revizija učinka u 2011. godini. Sažeci glavnih nalaza sačinjeni su dva puta za potrebe press-konferencija. Pored toga, u 2011. godini održana je i zajednička press-konferencija Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju, Ureda za reviziju institucija u FBIH i predstavnika Švedskog državnog ureda za reviziju na temu revizije učinka.

Uz tekuće aktivnosti iz oblasti komunikacija, operativnim realiziranjem Plana komunikacija u 2011. godini, obavljani su i drugi zadaci koji su u nadležnosti Odjela za ljudske resurse, komunikaciju i međunarodne odnose, bilo da se radi o aktivnostima iz nadležnosti Ureda za reviziju ili o povremenim aktivnostima, u okviru radnih skupina, koje je imenovao Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH.

12.3 Međunarodna suradnja

Na polju međunarodne suradnje, Ured za reviziju je imao međunarodne kontakte, (po zahtjevima međunarodnih institucija, inicijativa, ili potreba, koji su prethodno procijenjeni u odnosu na nadležnost Ureda za reviziju, ili su se odvijali prema odlukama Koordinacijskog odbora VRI-a BiH, koji, između ostalog, utvrđuje zajedničku strategiju VRI-a u BiH u odnosu na međunarodnu suradnju i određuje zastupanja u međunarodnim tijelima.

Najčešća suradnja u 2011. godini ostvarena je sa Švedskim državnim uredom za reviziju (SNAO), koji pruža podršku na Projektu institucijske suradnje na reviziji javnog sektora, što je naročito omogućilo stjecanje suvremenih znanja i usvajanja praksi iz oblasti revizije učinka. Koordinacijski odbor vrhovnih institucija za reviziju u Bosni i Hercegovini je, sukladno Projektu međunarodne razvojne suradnje, usvojio Plan implementiranja Projekta suradnje između VRI-a BiH i SNAO za 2011. godinu i od tada su intenzivirane aktivnosti u svezi sa radom radnih skupina imenovanih od strane Koordinacijskog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH. Radne skupine su sačinjavali predstavnici svih vrhovnih revizijskih institucija u BiH, koji su dali svoj puni doprinos u radu. Iz zajedničkih aktivnosti članova radnih skupina proizašli su određeni jedinstveni dokumenti, koji se odnose na VRI-e u Bosni i Hercegovini.

Međunarodna suradnja odnosila se i na studijska putovanja u inozemstvo i nazočnost raznim kongresima, konferencijama, sastancima i seminarima radi proširivanja stručnih znanja i iskustava drugih zemalja i korisne razmjene iskustava iz oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za obavljanje revizijske funkcije.

Menadžment Ureda za reviziju u 2011. godini obavio je i nekoliko studijskih posjeta drugim vrhovnim revizijskim institucijama, radi sudjelovanja na simpozijima, a u svrhu razmjene pozitivnih iskustava iz rada revizijskih institucija (Slovenija, Švedska, Norveška), a Ured za reviziju je u listopadu 2011. godine primio delegaciju vrhovne revizijske institucija Crne Gore.

Prema ovlastima Menadžmenta Ureda za reviziju, različitim sastancima, seminarima i simpozijima nazočili su rukovodioci sektora, kao i drugi uposlenici. Tako je aktivno sudjelovanje u radu seminara u Beogradu na temu revizija proračunskih računa i konsolidirana financijska izvješća imao jedan od rukovodilaca sektora za financijsku reviziju, dok su drugi bili nazočni na drugim stručnim seminarima.

O nastavku suradnje između VRI-a u BiH i SNAO u 2011. godini, na razvoju revizije učinka, odlučio je Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH i o tome zaključio poseban ugovor sa Švedskim državnim uredom za reviziju.

Uposlenici Ureda za reviziju su, kao članovi radnih skupina, u 2011. godini, u sklopu studijskih putovanja koje su obavili, doprinijeli razvoju međunarodne suradnje između ureda za reviziju u BiH i zemalja kojima su bili u posjeti.

13 Ostala suradnja Ureda za reviziju

U 2011. godini nastavljena je suradnju sa domaćim i međunarodnim institucijama:

- Suradnja sa VRI BiH, VRI RS, VRI Brčko Distrikt,
- Švedski državni ured za reviziju (SNAO) – na razvoju međunarodne suradnje između vrhovnih revizijskih institucija u BiH i SNAO, sa akcentom na implementiranju projekta revizije učinka,
- OSCE – unutarnja revizija i unutarnja kontrola-suradnja sa parlamentima,
- Ured Vlade Velike Britanije - SPEM Projekt-upravljanje javnim financijama,
- EU - podrška uvođenju javne unutarnje financijske kontrole u BiH,
- EUPPP, program podrške Europske unije sustavu javnih nabava u BiH,
- USAID - PARE Projekt - Pomoć u računovodstvu i reviziji javnih financija i komunikacije između VRI-a u BiH i medija,
- USAID - unutarnja revizija i unutarnja kontrola,
- Svjetska banka – PEFA – Misija za konsultacije o upravljanju javnim financijama; strukturalno prilagođavanje javnog financiranja, što je od velikog značaja za jačanje financijske discipline, transparentnosti i odgovornosti u radu javnog sektora; DPL2 - korporativno upravljanje u državnim poduzećima,
- SIGMA- Kolegijalna revizija o vrhovnim revizijskim institucijama u BiH,
- PKF - Projekt podrške uvođenju javne unutarnje financijske kontrole
- Transparency International – financiranje političkih partija - revizija javnog sektora – mehanizmi koordinacije,
- USAID – Projekt jačanja uloge parlamentarnih povjerenstava odgovornih za reviziju u BiH; pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije,
- EU i MM – razvoj administracije i izgradnja institucija sustava u BiH,
- Kongresi (INTOSAI, EUROSAI).

14 Ostale aktivnosti Ureda za reviziju

Protekla godina je bila i u znaku obveznih aktivnosti proisteklih po dobijanju certifikacije Sustava menadžmenta kvaliteta i u tom kontekstu uložen je maksimalan napor kako bi se zadovoljilo uvjetima, koje zahtijeva Sustav menadžmenta kvaliteta prema ISO-9001:2000. U kontekstu toga, u 2011. godini vršen je nadzor nad aktivnostima koje podrazumijeva Sustav menadžmenta kvalitetom po svim segmentima, kako bi se ispunili svi zahtjevi Standarda ISO 9001:2000 i s uspjehom, u 2012. godini, nastavio primjenjivati Sustav menadžmenta kvalitetom (QMS), uz stalnu obvezu njegovog održavanja i poboljšavanja sukladno zahtjevima Standarda ISO 9001:2000.

15 Zaključni rezime

Cilj svih aktivnosti i zadataka koje je izvršio Ured za reviziju u 2011. godini, uz stalno unaprijeđenje rada i kontinuiranu edukaciju osoblja za vršenje kvalitetne revizije, je kontinuirano podizanje i jačanje kvaliteta rada, osiguranje povjerenja javnosti u pouzdanost revizijskog izvješćivanja, s posebnim akcentom na implementiranje preporuka revizije, koje osiguravaju pozitivne pomake u radu revidiranih subjekata, što svakako značajno utječe na disciplinu u trošenju javnog novca, povećanju odgovornosti javnih dužnosnika i povećanju efikasnosti državne administracije.

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, sukladno zakonskim ovlastima i postavljenim ciljevima u misiji i viziji svoga djelovanja želi pružiti pomoć i biti poticaj izgradnji institucija sustava u FBiH na način da predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti omogući ispravno djelovanje u cilju postizanja pozitivnih učinaka na dobrobit cjelokupne zajednice.

Zamjenik generalnog revizora:

Branko Kolobarić, dipl. oec.

S.r.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S.r.